

Forhandlinger mellem Erhvervsmennesker i de forskellige Lande skulde bruge den Fremgangsmaade. Jeg kan ikke indse, at saadanne rene Hensigtsmæssighedsspørgsmaal som f. Eks. det, at naar vi — som det skete under Toldforhandlingen i 1908 — vil forhøje Tolden paa Vin, fordi det er en Luksusvare, der kan taale en Told, og saa Frankrig siger til os: Det strider mod vore Interesser; vi kan selvfølgelig ikke hindre jer i at forhøje Tolden paa Vin, men saafremt I gør det, maa I vide, at vi gør Gengæld, vi hindrer f. Eks., at jeres Kreditorobligationer kan blive noteret paa Pariserbørsen, hvilket har stor Betydning for jer —, jeg kan ikke indse, siger jeg, at den Slags, man kan kalde det Købslaaen, kan have noget med Slag i Bordet eller med Køllesvingeri at gøre. Jeg synes, det er den rimeligste og mest ligefremme Ting, akkurat som man siger, naar man handler om en Ko eller hvilket som helst andet: Vil du give mig Varen for den og den Pris, hvis ikke er jeg ikke Køber til Varen.

Over saadanne Forudsætninger, der er ganske forkerte, var i Virkeligheden den hele Tale bygget. Den højtærede Landbrugsminister værgede sig i Begyndelsen af Talen imod, at han skulde være en doktrinær; han siger Sp. 1174 — jeg tør maaske anmode den højtærede Formand om Tilladelse til nu og da at citere noget —: „Jeg ... ser blot ikke, hvorfor det at holde paa Frihandel er mere Doktrinarisme end at sælge sig med Hud og Haar til Protektionismen“. Altsaa, det at holde paa Frihandel skulde ikke være mere doktrinært end med Hud og Haar at sælge sig til Protektionismen. Her har vi atter en forkert Forudsætning: Hyem sælger sig med Hud og Haar til Protektionismen? Hvem siger, saaledes som de rigtig doktrinære Frihandlere: Frihandelen i sig selv garanterer Udviklingen i et Land? Saaledes siger vi aldeles ikke. Mit Syn paa Frihandel og Beskyttelse er, som jeg har sagt før her fra, ganske simpelt det, at de begge er handelspolitiske Redskaber, slet intet andet. Jeg har akkurat lige saa megen eller lige saa lidt Kærlighed til den ene som til den anden, det kommer kun an paa, hvad jeg har Brug for. Man kan lige saa gerne spørge mig: Holder du mest af en Sav eller en Høvl? Jeg holder mest af en Sav, naar jeg skal bruge en Sav, og jeg holder mest af en Høvl, naar jeg skal bruge en Høvl, anden Stilling indtager jeg ikke til dette Spørgs-

maal. Jeg ved udmærket vel, at Beskyttelse kan blive anvendt og i det praktiske Liv er blevet anvendt i en saadan Udstrækning, at man med Rette har kunnet sige, at det var en Sovepude med Hensyn til vedkommende Erhvervs Udvikling.

Jeg skal nu gøre Rede for mit Syn paa et andet Spørgsmaal, nemlig paa Spørgsmaalet: By og Land. Med Hensyn til disse to Elementers Stilling i Kulturen ikke alene forstaaer jeg det ærede Medlem Hr. Pinstrup, naar han taler om Bondekultur, men jeg er ogsaa enig med ham. Jeg er klar over, at Bykulturen løber i Top, det gør den i alle højtudviklede Kulturperioder, og dette er af det onde. Bondekulturen er altid holdt fast til Jorden, til det praktiske Arbejde, til et sundt Arbejde, det er Grunden, hvorfor jeg f. Eks. interesserer mig og altid har interesseret mig i saa høj Grad for Højskolen. Jeg er ganske overbevist om, at Højskolen er et Element, som i enhver Henseende er af stor moralsk Værdi for vort Samfund. Denne Værdi har den med Hensyn til den moralske Side — Moral her taget i videste Forstand — den Dag i Dag. Hvor Højskolefolk kommer sammen, træffer man ikke Drik, ikke Spil, ikke Flirt. Men ogsaa ud over disse Ting betyder Højskolefolks Moral en virkelig Garanti i Nationen. Det samme kan dog i Nutiden ikke siges om den intellektuelle Side af Højskolens Virksomhed, der efter min Mening er gaaet tilbage, fordi den er stagneret. Den Udvikling, som den i saa Henseende skulde kunne kalde sin, er udeblevet, og det af den ganske bestemte Grund, at Højskolen ikke kan skabe denne Udvikling ud af sig selv, og her kommer da det uheldige Træk frem ved den, at den er selvfølende, den er for ængstelig overfor andre Elementer i Samfundet til at ville modtage de nødvendige Impulser derfra.

Jeg har nu gjort Rede for min Stilling i Spørgsmaalene: Beskyttelse og Frihandel, By og Land. Jeg venter naturligvis ikke, at denne Stilling ikke vil blive forrykket senere hen paa andre Møder, men jeg skulde dog haabe, at den i alt Fald under denne Diskussion vil faa Lov at staa, hvor jeg har anbragt den i fuld Overensstemmelse med mine Udtalelser ogsaa udenfor denne Sal i Skrift og Tale.

Men hvordan er nu den højtærede Ministers Syn paa Frihandelen? Det fremgaar af hans Tale og ogsaa af andre Udtalelser, men først og fremmest af den Udtalelse, der findes i Folketingstidenden Sp. 1161, og som ogsaa er nævnt af